

ประโยค ป.ธ. ๖
แปล ไทยเป็นมคธ
สอบ วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๕

๑. ความพิสดารว่า เมื่อมหาชนกำลังก่อสร้างพระเจดีย์ของพระกัสสป-สัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ พระชีนาสพองค์หนึ่ง ไปยังสถานที่ก่อสร้างเจดีย์ มองดูแล้วถามว่า พ่อทั้งหลาย เพราะเหตุไร หน้ามุขเจดีย์ด้านทิศเหนือ จึงยังไม่ก่อขึ้น(สักที) ฯ ประชาชน. ทองไม่พอ ฯ พระชีนาสพ. อาตมา จักเข้าไปภายในบ้าน ชักชวน(ชาวบ้าน) พวกท่านใส่ใจทำงานเถิด ฯ ท่าน บอกอย่างนั้นแล้ว เข้าไปยังตัวเมืองชักชวนประชาชนว่า โยมหญิง-ชายทั้งหลาย ที่หน้ามุขเจดีย์ด้านหนึ่งของพวกเรา ทองไม่พอ พวกท่าน จงรับรู้ทองเถิด ได้ไปยังตระกูลช่างทองแล้ว ฯ ฝ่ายนายช่างทองเป็นผู้ที่กำลังนั่งทะเลาะกับภริยาอยู่ในขณะนั้นทีเดียว ฯ ครั้งนั้น พระเถระพูดกะเขาว่า ทองสำหรับหน้ามุขที่เจดีย์ที่ท่านรับไว้ ยังไม่พอ ควรที่ท่านจะรับรู้ทองนั้นไว้ ฯ เพราะ(กำลัง) โกรธต่อภริยา เขาจึงพูดว่า ท่านจงโยนพระศาสนาของท่านลงน้ำไปเถิด ฯ ลำดับนั้น นางจึงกล่าวกะเขาว่า สาหัสนัก กรรมที่ท่านทำ เพราะโกรธดิฉัน ท่าน จะพึงดำหรือเขี่ยนตีดิฉันก็ได้ เหตุไฉน ท่านจึงก่อเวรในพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ทั้งที่เป็นอดีตอนาคตและปัจจุบันเล่า ฯ นายช่างทอง เป็นผู้ถึงความสลัดใจ ในทันทีทันใดนั้น จึงกล่าวว่า ยกโทษให้ผมด้วยเถิดครับ ท่าน แล้วหมอบลงแทบเท้าพระเถระ ฯ พระเถระ. โยม อาตมามีได้ถูกท่านว่ากล่าวอะไรเลย ท่านจงขอโทษพระศาสนาเถิด ฯ นายช่างทอง. ท่านขอรับ ผมทำอย่างไร จึงจะขอโทษได้ ฯ พระเถระ. ท่านจัดหม้อดอกไม้ทองคำ ๓ หม้อ บรรจุไว้ภายในที่บรรจุพระธาตุแล้ว เป็นผู้มีส่วน มีผมชุ่ม ขอโทษพระศาสนาเถิด โยม ฯ

๒. เขารับว่า ได้เลย ขอรับ เมื่อจะประดิษฐ์ดอกไม้ทองคำ ให้เรียกบุตรชายคนโตในบรรดาบุตรทั้ง ๓ คน มาแล้ว บอกว่า มานี่เนาะ พ่อคุณพ่อได้กล่าวถึงพระศาสนา ด้วยคำพูดที่เป็นเวร เพราะฉะนั้น พ่อจะประดิษฐ์

ดอกไม้เหล่านี้ บรรจुไว้ในที่บรรจुพระธาตุ ขอขมาท่าน ฝ่ายตัวเจ้าแล เป็น
 สหายพ่อ ๆ บุตรชายคนโตนั้น พูกว่า พ่อ ฉันก็มีได้ใช้ให้กล่าวคำอันเป็นเวร
 พ่อฉันแหละทำเองเถิด ไม่ปรารถนาที่จะทำ ๆ ช่างทองให้เรียกบุตรชายคนกลาง
 มาแล้วบอกเหมือนอย่างนั้น ๆ แม้บุตรชายคนกลางนั้น ก็กล่าวเหมือนอย่างนั้น
 เหมือนกัน ไม่ปรารถนา(จะช่วยทำ) ๆ เขาจึงให้เรียกบุตรชายคนเล็กมาบอก ๆ
 บุตรชายคนเล็กนั้น คิดว่า กิจการที่เกิดขึ้นของพ่อ เป็นภาระหน้าที่ของลูก
 จึง (ตกลง) เป็นสหายพ่อประดิษฐ์ดอกไม้ ๆ นายช่างทองประดิษฐ์หม้อดอกไม้
 ขนาดคืบหนึ่ง จำนวน ๓ หม้อ ให้สำเร็จแล้ว บรรจुไว้ตรงที่บรรจुพระธาตุ
 มีผ้าชุ่ม มีผมชุ่ม ขอขมาพระศาสดาแล้ว ๆ เขาได้ถูกโยนลงไปใต้น้ำในเวลา
 เกิดถึง ๓ ครั้ง ด้วยประการฉะนี้ ๆ ก้อสภาพของเขาที่ดำรงอยู่ในที่สุดนี้ แม้ใน
 บัดนี้ ก็ถูกจับโยนให้ตกไปใต้น้ำ เพราะผลของกรรมนั้น (ให้ผล) เหมือนกัน ๆ
 สำหรับบุตรชายของเขา ๒ คนที่ไม่ปรารถนาจะเป็นสหายในเวลาประดิษฐ์
 ดอกไม้ทองคำ ภูเขาทองคำ ก็ไม่บังเกิดขึ้น เพราะเหตุนี้ แต่ภูเขาทองคำบังเกิด
 แก่บุตรชายคนเล็ก เพราะความที่เขาประดิษฐ์ดอกไม้ทองคำร่วมกัน(กับพ่อ) ๆ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๖
แปล ไทยเป็นมคธ

๑. กศสฺปสมฺมาสมฺพุทฺทสฺส หิ เจตฺติเย ภริยมาเน เอโก ชีณาสโว
เจตฺติยภูจฺจานํ คนฺตฺวา โอลฺลเกตฺตฺวา ตาตา กศฺมา เจตฺติยสฺส อุตฺตเรน มุขํ น
อภฺยหตฺตีติ ปุจฺฉิ ฯ สุวณฺณํ นปฺปโหตีติ ฯ อหํ อนฺนโตคามํ ปวิสิตฺวา
สมาทเปสฺสามิ ตุมฺเห อาทเรน กมฺมํ กโรถาติ ฯ โส เอวํ วตฺวา นครํ
ปวิสิตฺวา อมฺมตาตา อมฺหากํ เจตฺติยสฺส เอกสฺมี มุখে สุวณฺณํ นปฺปโหติ
สุวณฺณํ ชานาถาติ มหาชนํ สมาทเปนฺโต สุวณฺณการกฺลํ อคฺมาสิ ฯ
สุวณฺณกาโรปี ตํฉณฺเวย ภริยาย สทฺธิ กลหํ กโรนฺโต นิสินฺโน โหติ ฯ
อถ นํ เถโร เจตฺติเย ตุมฺเหหิ คหิตฺมุขสฺส สุวณฺณํ นปฺปโหติ ตํ ชานิตฺุ
วภูฏตีติ อห ฯ โส ภริยาย โภเปน ตว สตฺถารํ อูทเก จิปีตฺวา กจฺจати
อห ฯ อถ นํ สว อตฺติสาหสิกํ กมฺมํ เต กตํ มม กุฑฺเชน เต อหเมว
อกุโกลิตฺพุพา วา ปหริตฺพุพา วา กศฺมา อตฺติตานาคตฺปฺจฺจุปฺนเนสฺสุ
พุทฺเตสฺสุ เวรมกาสิติ อห ฯ สุวณฺณกาโร ตาวเทว สํเวกปฺปโต หุตฺวา
ขมถ เม ภนฺเตติ วตฺวา เถรสฺส ปาทมฺเถ นปฺชฺชิ ฯ ตาต อหํ ตยา น
กิลฺลิจิ วุตฺโต สตฺถารํ ขมาเปหิติ ฯ กินฺติ กตฺวา ขมาเปมิ ภนฺเตติ ฯ
สุวณฺณปฺปฺพานํ ตโย กุมฺภเก กตฺวา อนฺนโตธาตฺตฺนิธานे ปกฺขิปีตฺวา อลฺลวตฺโต
อลฺลเกโส หุตฺวา ขมาเปหิ ตาตาติ ฯ

๒. โส สาธุ ภนฺเตติ สุวณฺณปฺปฺพานิ กโรนฺโต ตีสุ ปฺตฺเตสฺสุ
เชฏฺฐปฺตฺตํ ปกฺโกสาเปตฺวา เอหิ ตาต อหํ สตฺถารํ เวรวจฺเนน อวจํ
ตสฺมา อิมานิ ปฺปฺพานิ กตฺวา ธาตฺตฺนิธานे ปกฺขิปีตฺวา ขมาเปสฺสามิ
ตฺวํปี โข เม สหาโย โหหิติ อห ฯ โส น ตฺวํ มยา เวรวจฺนํ วทาปีโต
ตฺวํเขว กโรหิติ กาคฺตุํ น อิจฺฉิ ฯ มชฺฉิมปฺตฺตํ ปกฺโกสาเปตฺวา ตเถวาท ฯ
โสปี ตเถว วตฺวา น อิจฺฉิ ฯ กนิฏฺจํ ปกฺโกสาเปตฺวา อห ฯ โส

ปิตุ อุปนุณกิจจํ นาม ปุตตสฺส ภาริติ ปิตุ สหาโย หุตฺวา ปุปฺพานิ
 อกาสิ ฯ สุวณฺณกาโร วิทฺถลิปฺปมาณํ ปุปฺพานํ ตโย กุมฺภะ นิฏฺฐาเปตฺวา
 ชาติฺนินฺชานํ ปกฺขิปีตฺวา อลฺลวตฺถโธ อลฺลเกโส สตฺถารํ ขมาเปสิ ฯ อิติ โส
 สตฺตกฺขตฺตํ ชาติกาเล อุตฺเท ปาตํ ลภิ ฯ อยํ ปนฺสฺส โภกฺขิยํ จิโต
 อตฺตภาโว อิทานิปี ตสฺเสว นิสฺสนฺเทน อุตฺเท ปาติโต ฯ เย ปนฺสฺส เทว
 ปุตฺตา สุวณฺณปุปฺพานํ ทรัพฺยาเล สหาเย ภวิตฺถํ น อิจฺฉีสุ เตสํ เตน การเณน
 สุวณฺณปพฺพโต น นิพฺพตฺติ กนิฏฺฐปุตฺตสฺส จ เอกโต กตฺถาเวน นิพฺพตฺติ ฯ
